

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wajaskowej Służby Pomorskiej
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel: 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

A. Gąsiorowski

Gdynia.
Sz. Sz. AK "Alfa"

+ Majchrzycki Zdzisław
ps. "Kominarz" Szlag "Solong"
"Staszek"

M: 1613/2551 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Majchmycki Zdzisław
T: M: 16/3/255 1 Pom.
Gdynia Sz. Sz. - AK "Alfa"

1./1. Relacja —

1/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

1/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 o. 1-2

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5. Inne

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne : k. 8

VI. Fotografie *książki i kronografii*

II. Materiały uzupełniające relacje:
- Majchrycki Łobisław

1. Biogram - Majchrycki Łobisław -
[w:] Gąsiorowski A., Szare Szeregi na
Pomorzu 1939-1945, Tomii 1998,
s. 203-204, kserokopp. k. 2 5, 1-2

MAJCHRZYCKI ZDZISŁAW ps. "Kominiarz", "Staszek", "Szloug" (1918-1943), łącznik komendanta chorągwi pomorskiej Szarych Szeregów, następnie łącznik "Alfy".

Ur. się 3 (lub 11) maja 1918 r. w Nowosybirsku. O jego młodości brak bliższych danych. Wiadomo tylko, że ojciec był Polakiem, a matka prawdopodobnie Rosjanką. Po śmierci matki przyjechał z ojcem do Polski. Początkowo zamieszkał u swojej babci w Kórniku k. Poznania. Następnie z ojcem przeniósł się do Torunia. Po śmierci ojca w wieku 13 lat został oddany do sierocińca. W Toruniu zaprzyjaźnił się z Romanem Kaczmarkiem, przyrodnim bratem B. Myśliwka. Razem należeli do jednej drużyny harcerskiej. Po ukończeniu szkoły podstawowej uczył się zawodu u kominiarza Filipa w Toruniu. Był narzeczonym M. Kaczmarek, przyrodniej siostry B. Myśliwka. Kiedy w 1937 r. rodzina Kaczmarków przeprowadziła się do Gdyni podjął starania o uzyskanie pracy w tym mieście, a gdy się to nie udało pracował jako kominiarz w Mińsku Mazowieckim, Gniewie i Grudziądzu. Bezpośrednio przed wojną przeniósł się do Luzina, gdzie pracował w zakładzie kominiarskim Polasika. W okresie okupacji, jako narzeczony M. Kaczmarek, mieszkał w domu Kaczmarków w Gdyni przy ul. Serpenty, a po ich wysiedleniu stamtąd zamieszkał razem z nimi w baraku nr 52 w Gdyni-Leszczynkach. Pracował jako kominiarz w Gdyni-Orłowie. Do pracy konspiracyjnej włączony przez B. Myśliwka, komendanta chorągwi pomorskiej Szarych Szeregów. Brak informacji o jego początkowej działalności. Był jednym z łączników B. Myśliwka na terenie Gdyni i Pomorza. Wiadomo, że utrzymywał kontakt z L. Śliwińską, M. Porożyńską oraz instruktorami Szarych Szeregów - hm. L. Cylkowskim i phm. M. Gwiazdą. Wprowadził do konspiracji swojego majstra kominiarza Zielińskiego z Gdyni-Orłowa. Dzięki temu mógł bez przeszkód wyjeżdżać z Gdyni. Pełnił funkcję łącznika pomiędzy Gdynią a Warszawą i Mińskiem Mazowieckim, gdzie kontaktował się m.in. z hm. B. Porożyńskim. Po pobiciu majstra Niemca wiosną 1942 r., zagrożony aresztowaniem, musiał opuścić Gdynię. Dzięki pomocy B. Myśliwka przez Toruń, Grębocin i Kutno wyjechał z Pomorza. Nielegalnie przekroczył granicę z Generalnym Gubernatorstwem. W Warszawie B. Myśliwek zapewnił mu bezpieczeństwo. Brak bliższych danych o jego działalności z tego okresu. Wiadomo tylko, że w Warszawie utrzymywał bezpośredni kontakt z hm. B. Porożyńskim i hm. Witoldem Bublewskim, oficerem do specjalnych poruczeń kmdra Antoniego Gnieweckiego, szefa Wydziału Marynarki Komendy Głównej AK - kryptonim "Alfa". Do momentu aresztowania pełnił niezwykle niebezpieczną funkcję łącznika pomiędzy Warszawą a Gdynią i Gdańskiem. Przewoził nie tylko pocztę konspiracyjną w ramach Szarych Szeregów, lecz przekazywał na Wybrzeże rozkazy komendanta zawiązków Wybrzeża kryptonim "Polana" kmdra Konstantego Jacynicza ps. "Żmudzin", "Leśniczy". Z zachowanych dokumentów organizacyjnych "Alfy" wyni-

Gasiowski Andrzej, Szare Szeregi
w Pomorzu 1939-1945,
Toruń 1998

2

ka, że formalnie złożył przysięgę w "Alfie" dopiero 23 lutego 1943 r. Utrzymywał także łączność z L. Walasikiem i C. Zabrodzkim, członkami sieci morskiej wywiadu Komendy Głównej AK o kryptonimie "Stragan". Był niezwykle odważny i dopisywało mu szczęście. Uczestniczył w szeregu niebezpiecznych misji, m.in. wykraść ze skrytek mel-dunki i materiały wywiadowcze po aresztowaniu członków sieci wywiadu. Podróże na Wybrzeże odbywał zwykle co trzy tygodnie lub raz w miesiącu. Zatrzymywał się w Gdyni w mieszkaniach przyjaciół i ich znajomych m.in. przy ul. Starogardzkiej 4 u Stanisława Cuprycha, oraz w Gdyni-Grabówku przy ul. Drzymały 8 u Zofii Sumińskiej. Funkcjonariusze gestapo próbowali aresztować go w jego konspiracyjnej kwaterze w Warszawie. Zdołał wówczas wyjść przez okno i przeczekał rewizję stojąc na gzymsie. Przepuszczalnie prowadził także działalność konspiracyjną na terenie Warszawy, chociaż brak na ten temat jakichkolwiek danych. Został przypadkowo aresztowany w Warszawie w dniu 9 maja 1943 r. po spotkaniu z hm. W. Bublewskim, który z daleka obserwował moment jego zatrzymania. Doszło do tego podczas obławy na ulicy w pobliżu getta warszawskiego, ponieważ jego rysopis odpowiadał osobnikowi poszukiwanemu przez policję. W rozkazie dziennym Komendanta Rezerw "Alfy" nr 6 z 16 sierpnia 1943 r., w rubryce dotyczącej aresztowań podano: "Szlony" w dniu 9.5. r.b. podczas łapanki ulicznej". Nie udało się ustalić jego dalszych losów, bowiem dysponował dokumentami wystawionymi na fałszywe nazwisko. Osadzony został w więzieniu śledczym na Pawia-ku. Podczas śledztwa nie ujawniono jego kontaktów z Pomorzem, nie został bowiem przewieziony do Gdańska. Zginął prawdopodobnie podczas jednej z egzekucji publicznych w Warszawie w 1943 r. Po jego śmierci hm. W. Bublewski przekazał do Gdyni prawdziwe dokumenty.

AMS, rel. W. Bublewski, S. Cuprych, Z. Raczkiewicz, M. Rzepka, A. Zimna; CA MSW, Archiwum "Alfy", sygn. 3231, t. V, subteczka 2. (M. Rzepka podała w relacji jego rok urodzenia 1916. W dokumentach organizacyjnych "Alfy" podano 1918 r. Wobec braku innych źródeł tę ostatnią datę roczną przyjęto za bardziej wiarygodną.); L. Lubecki, *Harczerze...*, s. 20-22, 28.

T.N.: 16.13/255 1 Pom.

Gdynia

Majchrzycki Zbigniew
D. Marty informacyjne
k.

Maj cmentarz Zdrój

ZHP 172
nie-tydnie
A

Zob. nr 142 zmapy Arm. Słom. 344

Kumer z umy nie bymre

FUNDACJA
GENERALE
ELŻBIETY ZAWACKIE

1939

1945

AK

gdymia
brave sercyi 2

Majchrycki Zbristaw

Petmit funkcje Tycmilia pomiszdy B. Mydlis -
kion a Wawrowz.

A. Gersonowicki, brave sercyi..., Skutkaf. Ze -
mydy Mureum, nr 5 z 1984, s. 127.

MLJOT-35

Gdyńia 3
2112 - AN

MAJCHRZYCKI Z., ps. "Kosak", "Błog"

Od kwietnia 1942 r. był łącznikiem pomiędzy
wzrostami sieci "C" na Wybrzeżu.

B. Chruszowski, A. Gzowski, Dyerwit., Muttkauf.

Zem. Mur., 1985/6, s. 17.
ML107-95

Gdynia 4
Szosa Szer
Majchrzycki Zdzisław
ps. „Kłomimiarz”, „Staszek”, „Sobonq”

Był kolegą i przyjacielem B. Porozyni-
skiego.

mel. Porozynski Benedykt
M-646/1298 ^{Jan} nmp. Gdynia

Wz. XI 199

a Majchrzycki Z. (Zdzisław): Gdynia 5
ps. "Szlag" Sz. Sz. - PK
Wyczał

Współpracował z nim Roman
Łacznarek, który spotykał się z
nim w Gdyni. Majchrzycki był wyczał-
kiem między Warszawą i Gdynią.

rob. Łacznarek Roman, J. Nr: 1581/2513 Pen
os. 1/11 - Toruń

zł. 11/11

a
Majchrzycki Zdzisław
ps. "Hominiak", "Staszek"
"Szlag"
Łącznik Bernardyński Mysłowski
na terenie Gdyni
rel. Mysłowski Bernard A-1019/ ^{Gen.} 1763
- Gdynia
Wsk. XI 199

+ Majchrzycki Zbigniew Golynia, W-wa
Se. Sz. - Rk 7
a ps. Komuniarz, Staszek
Szronig Szronig, Selagg'
(1918-1943)

Łaz, sznik komend. chor. pom. Sz. Sz. (B. Myslińska)
następnie Łaz, sznik między W-wą a Gdynią
i Gdaińskim Wydz. Marynarki K. G. A. S.

- krypt. "Alfa" do areszt. 9.V.1943
w W-wie (przypadkowo); zginął prawolop.

w pnb. egzekucji w 1943 w Warszawie.

zob. Gąsiorowski A., Sware Szeregi me
Pomocni..., Torun 1998, s. 203 (kioqr.tedf.)

nr. W'12

Majchrycki Zdzisław

Gdynia 8
AK

ps. "Kominianski, Starszaki"
"Selbmg"

zob. Chrusanowski B., Gąsionowski A.,
Wydział Marynorski Wajerskiej "Alfa"
Komendy Głównej Armii Krajowej,
Toruń 2001, s. 56, 94-95, 167.

AK. VIII/14

Majchrycki
Zdzisław

ul. Włocławskiej 21, 85-100 Bydgoszcz
tel. 052 233 11 11, fax 052 233 11 12
e-mail: ak@wp.poczta.onet.pl
KRS 000043883
NIP 521-000-0000